

Forside for sluttrapport

Tilskudd til kunnskapsutvikling, kompetanseheving og informasjon innen universell utforming 2013 Statsbudsjettet 2013 kap. 847 post 21 og 71

Prosjektnavn:

Synstolk nETT (SETT)

Saksnummer (se «vår ref.» i tilsagnsbrevet):

13/66932

Dato:

18.12.2013

Virksomhetens navn:

MediaLT

Vedlagt denne forsiden følger:

- Regnskapsoppstilling med:
 - original underskrift leder
 - original underskrift revisor (når tilskudd er over 50.000,- kr)
 - all finansiering til prosjektet
 - oversikt over totale tilskudd
 - Eventuell restfordeling skal tas med
 - Eventuelt avkortet beløp skal tas med
 - utgifter spesifisert med type utgifter og beløp
 - angivelse av Ikke-benyttede midler

- Rapport med:
 - beskrivelse av gjennomført arbeid / resultat
 - omtale av andre krav i tilsagnsbrevet (dersom slike krav er gitt)
 - alle tiltak som er oppført i regnskapsoppstillingen skal omtales

Vi ber virksomhetene å sjekke at dokumentasjonen er komplett før den sendes inn.

Skrevet av: Magne Lunde

Prosjektets kortnavn: SETT

Innsendingsfrist: 1 mnd. etter prosjektavslutning angitt i tilsagnsbrevet.

1. Bakgrunn

En av de mest presserende behovene for å få synstolking ut på nye arenaer, er gode og hensiktsmessige løsninger for distribusjon av synstolking i for eksempel kinosaler og teatre. Hovedmålet i SETT-prosjektet var derfor å ta fram en brukervennlig og rimelig løsning for distribusjon av synstolking. Dette har vi fått til.

Prosjektet hadde tre delmål:

1. Analysere ulike tekniske løsninger
2. Sette sammen teknisk løsning
3. Brukerteste løsningen

2. Beskrivelse av gjennomført arbeid / resultat

Arbeidet og resultater gjennomgås for hvert delmål.

2.1 Analysere ulike tekniske løsninger

Opprinnelig var tanken å vurdere om det fantes egnede distribusjonsløsninger beregnet på andre formål enn synstolking. Siden vi i undersøkelsene av spesielløsninger for synstolking tidlig ble kjent med hensiktsmessige alternativer, besluttet vi at det var unødvendig å undersøke systemer beregnet på andre formål.

Et viktig krav i SETT-prosjektet var at smarttelefoner skulle kunne brukes som mottakere. Internasjonalt har imidlertid systemer for synstolking vært basert på infrarød overføring. I et svensk prosjekt (Tillgänglig Bio) [1] så de på muligheten for å bruke smarttelefoner for distribusjon av synstolking. Videre foretok de også en kartlegging av hvilke løsninger som fantes internasjonalt. Dermed fant vi det hensiktsmessig å bygge vår analyse på det arbeidet som allerede var utført i Sverige og på de funnene som ble presentert i sluttrapporten fra det svenske prosjektet[2]. I tillegg foretok vi kontrolløk på internett, og gjort egne undersøkelser i forbindelse med vår studietur i prosjektet FREmtidens Synstolking[3] i april 2013. Arbeidet er dokumentert i delrapporten: Tekniske løsninger for distribusjon av synstolking [4]. I alt ble sju mulige løsninger identifisert. Av disse ble to valgt ut (se delrapporten for en nærmere beskrivelse av løsningene og begrunnelsen for valget):

- Parlamo
- Movietalk

2.2 Sette sammen teknisk løsning.

I det svenske prosjektet var det allerede utviklet en kravspesifikasjon[5], som vi bygget vårt arbeid på. Det svenske prosjektet omhandlet imidlertid kun forhåndsinnspilt synstolking. En tilpasset og ny norsk kravspesifikasjon som også inkluderte krav til live synstolking ble derfor utviklet[6].

MedialT testet løsningene Movietalk og Parlamo sommeren 2013, og i prosjektgruppemøte i begynnelsen av september 2013 ble begge løsningene demonstrert for prosjektgruppen.

Parlamo kan kun brukes på forhåndsinnspilt synstolking, mens Movietalk kan brukes på både forhåndsinnspilt synstolking og live synstolking. Siden Movietalk kunne brukes til all synstolking, og fordi Parlamos økonomiske bærekraft var usikker, mente vi det var hensiktsmessig å konsentrere brukertesting i prosjektet om Movietalk. Av ressursmessige hensyn var det vanskelig å få til både en synstolket teaterforestilling og en synstolket kinoforestilling. I SETT-prosjektet valgte vi derfor å prioritere uttesting av systemet på en teaterforestilling. På grunn av at vi mener at det også er viktig å få brukertestet systemene i forhold til forhåndsinnspilt synstolking, valgte vi å bruke noe ressurser på å prøve og få videreført arbeidet i nye prosjekter. Det førte til at vi fikk støtte fra Norges Blindforbunds forskningsfond til prosjektet SETT på kino[7], der ett av systemene vil bli brukertestet på en kinoforestilling i mars 2014.

2.3 Brukerteste løsningen

I samarbeid med Nationalteatret startet vi planleggingen av synstolkingen av en teaterforestilling sommeren 2013. Den 21. november deltok ti testbrukere på forestillingen Hedda Gabler. Synstolkingen fikk god medieomtale, og et innslag ble sendt på NRK Kulturnytt dagen etter[8]. Testresultatene er samlet i delrapporten: Brukertest synstolking av Hedda Gabler[9].

Tekniske problemer gjorde at to av testbrukerne falt ut og at lyd kvaliteten ble noe redusert. Problemene skyldtes en overbelastning på den radiokanalen som Movietalk benyttet, fordi hele sju andre trådløse nett brukte den samme radiokanalen. Til tross for de tekniske problemene ble distribusjonen av synstolking ved hjelp av standardteknologi godt mottatt i testgruppen. De tekniske problemene førte til redusert lyd kvalitet, men likevel var halvparten av testbrukerne fornøyd med lyd kvaliteten. Manglende lyd kvalitet gjorde at flertallet av brukerne synes det til tider var vanskelig å få med seg både synstolkingen og lyden fra scenen. Ekko fra lyden på scenen virket også forstyrrende på opplevelsen. Siden ni av ti lånte utstyr av oss, fikk vi ingen reell test på hvor vanskelig eller enkelt det var å bruke systemet. Etter å ha fått en kortfattet opplæring ga imidlertid flere uttrykk for at de synes det virket enkelt og sette i gang synstolkingen og at de sannsynligvis ville klare dette på egen hånd neste gang. Testbrukerne kom med to hovedforslag til forbedringer av systemet:

- At app'en burde oversettes til norsk
- At tekststørrelsen i app'en burde økes

Det var bred enighet om at forhåndsomtalen før stykke var nyttig og at den bør inngå som en del av tilbudet ved synstolking av teaterforestillinger. Generelt sett var testdeltakerne godt fornøyd med synstolkingen og stemmebruken til synstolkerne. Bortsett fra de to brukerne som falt ut og en person med hørselshemming fikk alle med seg handlingen i stykke, og de var også svært fornøyd med totalopplevelsen av den synstolkede forestillingen. To forslag til forbedringer kom fram:

- Øvrig publikum bør informeres om at forestillingen synstolkes, for å unngå reaksjoner fra publikum
- Synstolkerne bør sitte bedre støyavskjermet og bruke mikrofoner som ikke er så ømfintlige for lyd fra salen

3. Omtale av andre krav i tilsagnsbrevet

Krav: Bufdir minner spesielt om at tilskuddsmottaker skal beskrive hvordan tiltaket har bidratt til formålet med tilskuddsordningen.

Formålet er å utvikle og styrke gjennomføringen av universell utforming som samfunnskvalitet og bedre livskvalitet og likestilling for personer med nedsatt funksjonsevne. SETT-prosjektet har gjennom å ta i bruk standardteknologi styrket og utviklet gjennomføringen av universell utforming i samfunnet. Noe også muligheten for å delta på ordinære forestillinger har bidratt til. Tilbakemeldingene fra testbrukerne tyder også på at prosjektet har ført til bedre livskvalitet og likestilling for synshemmede, fordi synshemmede sikres tilgang til kulturopplevelser de tidligere ikke hadde. Prosjektet har også lagt grunnlaget for distribusjon av lydteksting i kinosaler og teatre. Noe som vil gjøre utenlandsk film tilgjengelig for synshemmede og personer med lese- og skrivevansker.

4. Videre arbeid

Hovedmålet i prosjektet om å Ta fram en brukervennlig og rimelig løsning for distribusjon av synstolking er nådd. Dermed ligger det godt til rette for å videreføre arbeidet. Samtaler er innledet med Nationaltheatret om å kjøpe inn Movietalk, og om å sette opp forestillinger med synstolking i 2014. Videre planlegger vi å bruke Nationaltheatret som et utstillingsvindu med tanke på å få andre teatre til å kjøpe inn utstyret og sette opp forestillinger med synstolking.

Prosjektet FREmtidens Synstolking (FRES-prosjektet)[10] vil dessuten pågå i ett år til. En av målene i FRES-prosjektet er å få gjennomslag for synstolking på nye arenaer. Dermed vil det være naturlig å trekke noe av oppfølgingsarbeidet etter SETT-prosjektet inn i FRES-prosjektet. Videre har vi akkurat innledet arbeidet i prosjektet SETT på kino [7], der en av systemene vil bli brukertestet på kinoer i mars 2013. Noe som betyr at vi også jobber med å legge et grunnlag for framtidig synstolking på

kinoer i Norge. Vi har også søkt Fond for lyd og bilde (Norges Kulturråd) om støtte til prosjektet UNIFILM, der målet er å produsere en synstolket og lydtekstet utenlandsk film, og få til en ordinær kinovisning av denne filmen. I tillegg vil vi videreføre vårt nære samarbeid med Norges Blindforbund, som jobber aktivt interessepolitisk for å få gjennomslag for synstolking i det norske samfunnet.

Referanser

[1] <http://www.sfi.se/tillgangligbio>

[2] Sluttrapport Tillgänglig Bio, Svenska Filminstitutet, 2011

[3] <http://www.medialt.no/news/synstolking-i-england-nummer-1-i-quantitet-men-mye-aa-hente-paa-kvalitet/857.aspx>

[4] <http://www.medialt.no/dokumenter---medialt/1218.aspx>

[5] Kravspecifikation Tillgänglig Bio, Svenska Filminstitutet, 2011

[6] <http://www.medialt.no/dokumenter---medialt/1218.aspx>

[7] <http://www.medialt.no/news/foelger-opp-med-synstolking-paa-kino/875.aspx>

[8] <http://www.medialt.no/news/hoer-nrk-innslag-om-synstolket-teater/877.aspx>

[9] <http://www.medialt.no/dokumenter---medialt/1218.aspx>

[10] <http://www.medialt.no/fres-fremtidens-synstolking/1189.aspx>